Śmierć bohaterów romantycznych. Porównaj sceny śmierci Konrada Wallenroda i Jacka Soplicy.

KONRAD WALLENROD

1. Prezentacja bohatera.(Kim jest Konrad Wallenrod?).
   1
2. Osadzenie sceny w kontekście utworu. (Klęska Krzyżaków, ujawnienie zdrady i wyrok.)
   1
3. Opis sytuacji. (Wykonawcy wyroku zbliżają się, Wallenrod pije truciznę, zdaje sprawozdanie ze swojej misji i umiera, zrzuciwszy lampę z okna.) 1

4. Zachowanie bohatera przed śmiercią – analiza sceny.

4a. Konrad Wallenrod jest świadomy sytuacji („Stało się!”).
1
4b Wybiera śmierć samobójczą. 1
4c. Jest dumny, nieugięty („wzrok hardy”). 1
4d. Demaskuje się- odrzuca elementy „maski”, zdaje sprawę z urzędu. 1
4e. Jest usatysfakcjonowany wypełnieniem misji i klęską Krzyżaków. 1
4f. Podkreśla jednostkowe i heroiczne poświęcenie („Ja to sprawiłem”, Samson).
1
4g. Ma świadomość popełnionych grzechów, ale nie żałuje swoich czynów i odrzuca możliwość spowiedzi.
1
4h. Zrzucona lampa to sygnał dla Aldony oraz symbol gasnącego życia. 1
4i. Opis jest dynamiczny; narrator koncentruje się na działaniach bohatera; wypowiedź jest nacechowana emocjonalnie. 1

5. Kreacja bohatera.
5a Bohater tragiczny (wybory życiowe i ich konsekwencje).
1
5b. Bohater w masce. 1
5c. Bohater bajroniczny (indywidualista, buntownik, postać tajemnicza, nieszczęśliwy samotnik).
1

6. Wymowa sceny: tragiczny bohater w pełni realizuje swoją misję, ale jej konsekwencją jest śmierć samobójcza. Bohaterstwo Konrada Wallenroda okupione jest moralną klęską i zdradą (symbolika gasnącej lampy).
   1

JACEK SOPLICA

7. Prezentacja bohatera. (Kim jest Jacek Soplica?)
   1
8. Osadzenie sceny w kontekście utworu. (Ks. Robak zostaje ranny w bitwie z Moskalami w domu Sędziego przygotowuje się na śmierć).
   1
9. Opis sytuacji. (Przy łóżku Robaka znajdują się: brat- Sędzia Soplica i zaciekły wróg- Gerwazy- sługa Horeszków. Bohater dokonuje rozrachunku z życiem i spokojnie umiera.) 1

10. Zachowanie bohatera przed śmiercią- analiza sceny.

10a. Robak pragnie spotkania z Gerwazym i przebaczenia, ale obawia się reakcji Klucznika. 1
10b. Demaskuje się. („Jam jest Jacek Soplica.”) 1
10c. Przyznaje się do grzechów młodości (duma, pycha, zabójstwo Stolnika), jednak odpiera zarzut zdrady. 1
10d. Mówi o przemianie- pokora ma być zadośćuczynieniem za wyrządzone krzywdy („jako robak w prochu”). 1
10e. Deklaruje patriotyzm; opowiada o walecznych czynach, walkach, cierpieniu i poświęceniu, ale „nie dla chwały ziemskiej”. 1
10f. Cieszy się, że umiera między swoimi. 1
10g. Umiera spokojnie, pogodzony ze światem, rozgrzeszony przez Gerwazego, opatrzony sakramentami.
1
10h. Opis jest spokojny, to głównie monolog bohatera. 1

11. Kreacja bohatera.
11a. Bohater w masce, przeżywający metamorfozę.
1
11b. Nowy typ bohatera romantycznego (pokora, służba w ukryciu, rezygnacja z indywidualizmu, zachęta do zbiorowego działania). 1

12. Wymowa sceny: Bohater umiera spokojnie, odkupiwszy swe grzechy; jak święty, męczennik narodowej sprawy (symbolika promieni słońca, idealizacja). 1

13. Wnioski:

13a. Śmierć wieńczy życie bohaterów, jest momentem demaskacji, rozrachunku z życiem. To również okazja do spotkania z wrogami. 1

13b. Śmierć jest konsekwencją dokonanych w życiu wyborów- Konrad Wallenrod ponosi moralne konsekwencje spiskowania i zdrady. Śmierć potwierdza tragizm bohatera. Jacek Soplica rehabilituje się dzięki działalności patriotycznej i poświęceniu- umiera więc spokojnie, w słonecznej aureoli. 1

13c. Podobieństwa w kreacji bohaterów: bohaterowie w maskach, oskarżeni o zdradę, dokonujący tragicznych wyborów, heroiczni patrioci realizujący tajną misję. 1

13d. Różnice: Konrad Wallenrod- zbuntowany, nieobliczalny indywidualista, doświadczający skrajnych emocji, zdrajca i bohater, doprowadzający się do autodestrukcji. Jacek Soplica- ksiądz Robak- bohater dynamiczny, doświadczający przemiany, pokorny i cichy sługa, patriota, człowiek broniący honoru. 1

Za rozwinięcie tematu można przyznać maksymalnie 25 punktów.

Opracowała: Katarzyna Słowikowska – VIII LO Białystok